El Punt
11/05/2017

El coipú, una amenaça creixent als aiguamolls de l'Empordà

PROLIFERACIÓ · L'augment del nombre de captures d'aquest mamífer rosegador el 2017 ja preocupa els responsables del parc **PROBLEMA** · Fa forats que poden buidar un estany i provoca canvis en la vegetació

Joan Puntí
CASTELLÓ D'EMPÚRIES

L'equilibri del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà està amenaçat per la implantació d'un mamífer herbívor provinent de l'Amèrica del Sud, el coipú, que provoca maldecaps als responsables de l'espai natural davant la proliferació creixent, que no sembla tenir aturador i que, des de fa uns mesos, sembla desbocada.

"La proliferació de senglars i de visons americans ja no és notícia per a nosaltres. Sí que ho és, però, l'augment de captures de coipú", admetia aquesta setmana el director del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, Sergi Romero de Tejada, que reconeixia que el nombre de captures, símptoma del mal, està creixent d'una manera preocupant.

El coipú, un rosegador amb un aspecte molt semblant a la rata, que pot arribar a mesurar fins a 60 centímetres i pot fer un pes de 10 quilos en exemplars adults, va aparèixer al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà tot just fa quatre anys, el 2013. Aquest primer any, els Agents Rurals, que és el cos responsable de capturar-los, en van agafar dos. L'any següent, el 2014, el nombre de coipús capturats ja va ser de vuit –"amb el mateix esforç de captura", matisava el director del parc– i amb les captures de l'any 2015 ja es va constatar que la proliferació no tenia aturador, ja que se'n va doblar el nombre, que va passar de vuit l'any 2014 a 16 el 2015. Aquesta progressió es va mantenir el 2016, ja que també es va doblar el nombre de captures de l'any anterior: es va arribar fins a 34.

Aquest any l'augment de captures s'ha accelerat i ja va camí de desbocar-se, tenint en compte que, en només tres mesos i mig (del gener a mitjan abril), el nombre de coipús que han caigut a les trampes posades pels Agents Rurals ja és de 25.

> Des de principis d'any, ja s'han capturat 25 coipús als aiguamolls

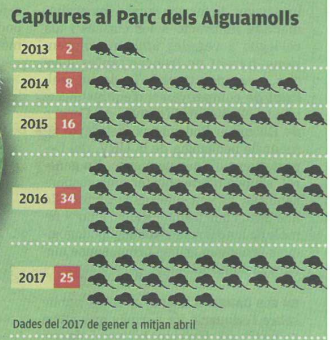
Quin desequilibri provoca la presència del coipú en un espai aparentment equilibrat com el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà? Sergi Romero explica que, pel que fa a la conservació del parc, la presència d'aquest invasor, catalogat com una de les cent espècies invasores més nocives d'Europa, provoca dos factors. "D'una banda, pot generar canvis de vegetació. Per exemple, en un espai on la balca està estesa, pot arribar a fer-la desaparèixer. Aquest és un maldecap que ens genera i que només té una solució, que és treballar per intentar abaixar-ne el nombre d'individus a través de les captures." Per Sergi Romero de Tejada, però, aquest no és el maldecap immediat més gran que està provocant. "Els forats que fan són preocupants. Un animal de la mida d'aquest pot fer uns forats tan grossos que poden arribar a assecar una bassa en dues hores. És un maldecap tant per al parc com per a un pagès que té camps d'arròs, ja que qualsevol coipú pot buidar un camp d'aigua en un no res. Riute'n, dels forats que fan els cranc americans." ■

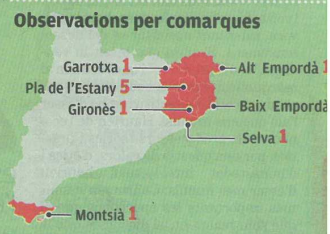
El coipú, un depredador herbívor

COIPÚ ('Myocastor coypus')

- **Descripció:** Mamífer rosegador de la família dels miocastòrids de pell molt apreciada
- **Origen:** Part meridional d'Amèrica del Sud
- **Pes:** 8-10 quilos
- **Longitud:** 60 centímetres
- **Hàbitat i costums:** Viu en vores de masses d'aigua. Té costums amfibis, neda i busseja amb facilitat.
- **Observació:** Figura a les llistes de les 100 espècies invasores més nocives d'Europa.

GRÀFIC: EL PUNT AVUI

Arriba al parc a través de la conca de la Muga

Aquest mamífer invasor prové, segons explica Romero de Tejada, de la Camarga. El coipú era, com ho és també el visó americà, un animal de granja, molt apreciat per la seva pell. Tant uns com altres han arribat als aiguamolls provinents d'explotacions d'on es van escapar, introduint-se en un medi salvatge. El director del parc afirma que ja tenen constatat que el coipú ha arribat als aiguamolls a través de la conca de la Muga. Aquest animal viu en vores de grans concentracions d'aigua, té costums amfibis i neda i busseja amb facilitat. A terra, en canvi, no es mou amb tanta agilitat com ho fa a l'aigua. Viu en colònies o en parelles en unes galeries no gaire profundes i poc ramificades que construeix a la vora de l'aigua i és actiu sobretot al crepuscle i a la nit, però també de dia.

Les observacions registrades per voluntaris que participen en la base de dades del lloc web Ornitho.cat constaten la presència de l'animal a Catalunya des de ja fa alguns anys. Aquest portal web dedicat a l'intercanvi d'informació sobre les observacions és una iniciativa de l'Institut Català d'Ornitologia vinculada al Banc de Dades de Biodiversitat i promoguda per Territori i Sostenibilitat i diverses entitats ornitològiques i naturalistes. La majoria d'observacions estan fetes al voltant dels aiguamolls de l'Empordà, un espai on el coipú ha vingut sembla que per quedar-se. Les observacions estan xifrades en 124, per cinc també a la comarca del Pla de l'Estany, i d'altres al Gironès, la Selva, el Baix Empordà, la Garrotxa i el Montsià. ■

Senglar i visó americà, la invasió assumida

■ Es manté constant el treball de captures al parc natural dels aiguamolls per mantenir-ne el control ■ El director admet que no poden abaixar la guàrdia

Joan Puntí
CASTELLÓ D'EMPÚRIES

Als aiguamolls de l'Empordà es vigila tant l'equilibri animal com el vegetal, de manera que l'observació i el control que en fan observadors voluntaris i agents rurals és sempre un termòmetre que posa de manifest el símptoma de l'amenaça. Tot el territori català té una sobrepoblació desfermada de senglars, una espècie autòctona que, sense poder-la qualificar d'invasora, es vigila perquè el mal que pot fer l'excés d'exemplars en un espai protegit és molt gran.

El director del parc natural, Sergi Romero de Tejada, afirma que la sobrepoblació de senglars és una batalla assumida. "Això és un mai parar. Ja sabem que s'ha d'estar vigilant i no abaixem la guàrdia", assegurava fa poc.

En el cas del visió americà, la problemàtica a l'espai protegit es genera amb la capacitat depredadora d'un animal carnívor que, tot i no pesar més de dos quilos, impulsa a generar canvis. Els visons que van arribar als aiguamolls de l'Empordà fa uns anys provenien, segons es va deduir en aquell moment, de dues granges situades a Ullastret i Serra de Daró des les quals es van escapar animals i que van adaptar-se a un entorn salvatge. Tant si és cert com si no, l'arribada d'aquest carnívor invasor als aiguamolls és un fet assumit per la direcció del parc que genera un treball de captura que ja fa anys que duen a terme els Agents Rurals. ■

El Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà està constantment controlat ■ ARXIU

Les xifres

34
captures de coipús hi va haver l'any passat, una tasca que assumeixen els Agents Rurals

124
observacions d'aquest animal s'han registrat al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà

